

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Mitä seuraavilla termeillä ja lyhenteellä tarkoitetaan?
  - a) geneerinen lääkevalmiste
  - b) WHO
  - c) toksisuus

2. Pohdi ja arvioi esimerkkien avulla sosiaalisen tuen merkitystä terveydelle.

3. Vertaile maitoallergiaa ja laktoosi-intoleranssia.

4. Dr. Phil on amerikkalainen TV-keskusteluohjelma, jota juontaa ohjelmaesittelyn mukaan psykologi Phil McGraw. Keskusteluohjelmaa on lähetetty kymmenissä maissa, myös Suomessa. Ohjelmassa juontaja käsittelee vieraidensa ongelmia studiokatsojien seurattessa keskustelua ja osallistuessa siihen. Keskustelunaiheet ovat monesti hyvin henkilökohtaisia ja arkaluontoisia. Välillä näytetään videoita vieraiden arjesta ja haastatellaan heidän läheisiään. Keskustelun aiheina ovat muun muassa parisuhdeasiat, perhe- tai muu väkivalta sekä henkiset, taloudelliset ja terveysongelmat. Syksyllä 2010 lähetettiin Suomessa ohjelmasta jaksoja, jotka käsittelivät muun muassa perheen äidin lääkeriippuvuutta, autistisen lapsen vanhemmuutta, alkoholismia ja puolison nettiriippuvuutta. Dr. Phil antaa ohjelman kuluessa vierailleen ohjeita, suosituksia ja ongelmien ratkaisuehdotuksia.

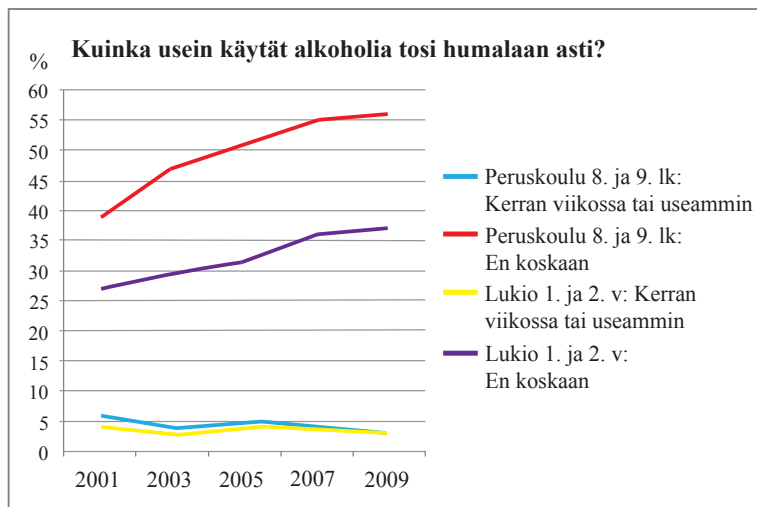
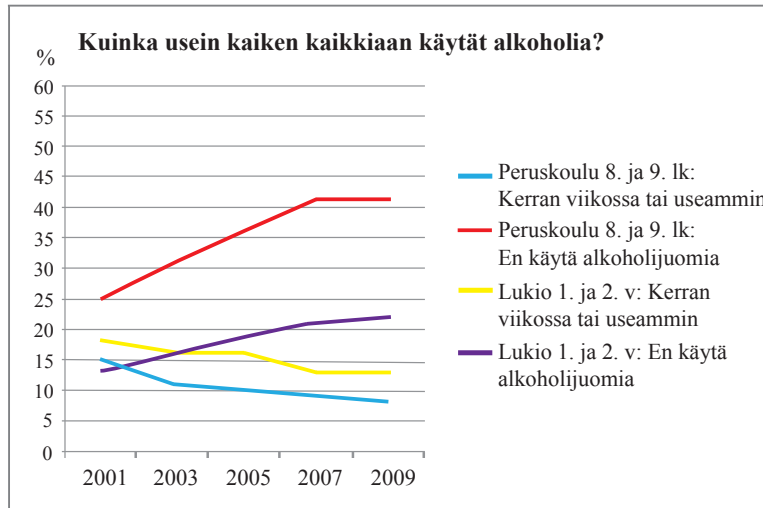

Dr.
Phil

<www.nelonen.fi>. Luettu 28.9.2010.

Arvioi ja pohdi tämänkaltaisen terveyskysymyksiä käsittelevän ohjelman myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia.

5. Alla olevissa kuvioissa esitetään Kouluterveyskyselyn tuloksia nuorten alkoholinkäytöstä vuosilta 2001–2009. Tulokset koskevat peruskoulun 8. ja 9. luokkien sekä lukion ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoita.
- a) Mitä kuviot kertovat nuorten alkoholinkäytöstä? (2 p.)
- b) Mitkä tekijät voivat selittää kuvioissa ilmeneviä päätuloksia? (4 p.)

Lähde: Kouluterveyskysely 2009

6. Kuvaile kokeellinen tutkimusasetelma, jonka avulla selvitetään kehitteillä olevan särky-lääkkeen vaikuttavuutta kivun lievittämiseen ihmisillä.
7. Tarkastele esimerkkien avulla, miten koulukiusaamista voidaan ehkäistä.

8. Miten Suomessa on järjestetty terveysterveystyöpalvelut yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa opiskeleville?
- + 9. Suomalaisen seksuaalisuutta ja parisuhteita käsittelevä FINSEX-tutkimus kattaa neljä vuosikymmentä 1970-luvulta alkaen. Tutkimus on kansainvälisestikin ainutlaatuinen, sillä missään muussa maassa ei ole tehty näin pitkäaikaista tutkimusta seksuaalitaapojen ja -arvojen muuttumisesta. Tutkimuksessa kuvataan suomalaisen seksuaalikuulttuurin muutosta muun muassa seuraavasti:

”Suomalaisen asenteet ovat muuttuneet vapaamielisemmiksi miltei kaikkia seksuaalitaasioita kohtaan. Kyselytutkimuksen vastausten perusteella vastaajat hyväksyvät seksin 2000-luvulla tuntuvasti yleisemmin kuin muutama vuosikymmen sitten esimerkiksi ilman rakkautta tai tilapäissuhteissa. Myös naisten seksuaaliset aloitteet hyväksytään hyvin laajasti, ja homoseksuaalinen käyttäytyminen koetaan pääsääntöisesti ihmisten yksityisasiaksi, johon yhteiskunnan ei tule mitenkään puuttua”.

Osmo Kontula, *Suomalaisen seksuaalikuulttuuri* (2006)

Pohdi FINSEX-tutkimuksen tulosten virittämänä, millaisia tekijöitä suomalaisen seksuaalikuulttuurin muutokseen on löydettävissä.

- + 10. Esittele ilmaston lämpenemisen vaikutusmekanismeja ihmisten terveyteen.